

مقایسه تأثیر انواع عصاره‌های گیاه *Allium jesdianum* بر سویه‌های مختلف کاندیدا در شرایط آزمایشگاهی

محبوبه مدنی^{۱*}، علیرضا خسروی^۲، مریم شیرانی^۳

۱- * دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، دانشکده دامپزشکی، گروه فارچ شناسی، تهران، ایران،

صندوق پستی: ۶۴۵۳-۱۴۱۵۵

۲ - دانشگاه تهران، دانشکده دامپزشکی، گروه فارچ شناسی، تهران، ایران، صندوق پستی: ۶۴۵۳-۱۴۱۵۵

۳ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد فلاورجان، فلاورجان، ایران.

madani@iaufala.ac.ir

چکیده

عود عفونت‌های کاندیدائی و مقاومت آن‌ها به داروهای ضد قارچی در طی درمان از معضلات اساسی است که ناشی از عدم تشخیص سویه عامل بیماری و ناکارا بودن داروهای شیمیائی می‌باشد. در این تحقیق فعالیت ضد کاندیدایی عصاره‌های آبی، الکلی (متانلی واتانلی)، جوشانده، خیسانده، دم‌کرده و شیرابه تغلیظ شده آلوم جسدیانوم بر سوئنه‌های مختلف کاندیدا (کاندیدا آلیکنس (ATCC 62061، ATCC 1677 و ATCC 11670)، کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس بطرق انتشار در ژل (روش دیسک و چاهک)، تعیین MIC و MFC بررسی شد. نتایج نشان داد که عصاره‌های آبی، دم‌کرده و شیرابه تغلیظ شده دارای فعالیت ضد کاندیدایی بر علیه انواع کاندیدا آلیکنس می‌باشند. در این بین، فعالیت ضد کاندیدایی شیرابه تغلیظ شده قابل ملاحظه بود. قطر هاله ممانعت از رشد شیرابه تغلیظ شده ساقه و برگ و پیاز بر انواع کاندیدا آلیکنس به ترتیب ۱۰، ۱۱ و ۱۰ میلی‌متر، MIC ۳۰۰، ۲۰۰ و ۳۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر و MFC ۴۰۰، ۳۰۰ و ۳۰۰ میکروگرم بر میلی‌لیتر ارزیابی شد. عصاره‌های الکلی، خیسانده و جوشانده فعالیت ضد کاندیدایی را بر علیه هیچ‌یک از انواع کاندیدا آلیکنس نشان ندادند. کلیه عصاره‌ها فاقد فعالیت ضد کاندیدایی بر علیه کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس بودند.

کلمات کلیدی: شیرابه تغلیظ شده، فعالیت ضد کاندیدایی، کاندیدا آلیکنس، کاندیدا تروپیکالیس، کاندیدا گلابراتا.

مقدمه

کاندیدا همواره به عنوان شایع ترین قارچ فرصت طلب قادر به ایجاد بیماری های جلدی، جلدی - مخاطی و سیستمیک می باشند. با توجه به مصرف روزافزون داروهای ضد قارچی، ایجاد مقاومت در برخی گونه های کاندیدا و عوارض جانبی ناشی از مصرف داروهای شیمیائی، استفاده از منابع جدید به خصوص گیاهان داروئی حائز اهمیت است (۴، ۵، ۱۰ و ۱۵). طبیعت منبعی از گیاهان داروئی است و بر اساس استفاده سنتی از این گیاهان، بسیاری از داروهای مدرن امروزی تهیه شده است (۲۰ و ۲۳). لذا تحقیق برای تشخیص گیاهان خاص با خواص ضد میکروبی نتایج سودمندی خواهد داشت. بسیاری از مطالعات نشان می دهند که ترکیبات موجود در گیاهان نظیر پیتیدها، آلدئیدهای غیر اشباع، آلکالوئیدها، سولفورها، روغن های ضروری، همچنین ترکیبات گیاهی محلول در فنل، اتانول، کلرو فرم، متانل و اتانل اثرات درمانی قابل توجهی بر علیه ویروس ها، باکتری ها و قارچ ها دارند (۷ و ۱۱). به عنوان مثال اثر ضد میکروبی گیاهانی نظیر (*Arctostaphylos uvaursi*)، (*Vaccinium macrocarpon*)، (*Melissa officinalis*)، (*Melaleuca alternifolia*)، (*Silene multifida*)، (*Senna obtusifolia*) و (*Allium sativum*) به اثبات رسیده است (۶، ۹، ۱۸ و ۲۴). آلیوم از خانواده آلیاسه (*Alliaceae*)، گیاهی پیازی، چند ساله و دارای بیش از ۷۵۰ گونه می باشد. این گیاه از بزرگترین جنس های گیاهی در جهان قلمداد می شود. از قسمت های مختلف برخی از گونه های آن به عنوان سبزیجات، چاشنی غذا و گیاهان داروئی استفاده می گردد. از گونه های مهم آلیوم

می توان به سیر (*A. sativum*) و موسیر (*A. cepa*) اشاره کرد. تحقیقات زیادی در ارتباط با فعالیت ضد باکتریائی و ضد قارچی انواع گونه های آلیوم بخصوص سیر و پیاز انجام گرفته است (۱۴، ۱۵، ۱۹ و ۲۵). اما تحقیقات انجام شده تاکنون فعالیت ضد کاندیدایی آلیوم جسدیانوم را نشان نداده است. هدف تحقیق مربوطه بررسی تأثیر انواع عصاره های تهیه شده از آلیوم جسدیانوم روی رشد کاندیدا آلیکنس (*ATCC 62061*، *ATCC 1677* و *ATCC 11670*)، کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس می باشد.

مواد و روش ها

۱- جمع آوری گیاه

با جستجو در ارتفاعات زرد کوه بختیاری شهر کرد تعدادی بوته کامل گیاه جمع آوری شد. پس از تأیید گیاه توسط دپارتمان سیستماتیک زیست شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فلاورجان، مقدار زیادی از گیاه تهیه شد. برگ، ساقه و پیاز به طور جداگانه چند بار با آب تمیز شستشو داده شد. بعد از حذف کامل آب، قسمت های مختلف گیاه به طور جداگانه در حرارت اتاق و در سایه به مدت پنج روز خشک شدند (۸). از تمام قسمت های گیاه به طور جداگانه توسط آسیاب برقی پودر نرمی تهیه شد تا عمل عصاره گیری راحت تر و بهتر انجام گیرد. نمونه ها در حرارت اتاق و در تاریکی در ظروف در بسته تا موقع آزمایش نگهداری شدند (۱۳ و ۱۶).

۲- عصاره گیری

عصاره گیری از گیاه آلیوم جسدیانوم به روش سوکسیله (آبی، متانلی، اتانلی)، جوشاندن، خیساندن، دم کردن و شیرابه تغلیظ شده انجام شد. در روش سوکسیله از پودرهای تهیه شده ساقه و برگ با هم و پیاز به تنهایی با استفاده از آب، متانل و اتانول ۸۰ درصد عصاره تهیه شد. سپس با حذف حلال، نمونه‌ها خشک شده و وزن خشک هر یک اندازه گیری شد. در روش‌های جوشاندن، خیساندن و دم کردن، مقدار ۲۵ گرم از ساقه، برگ و پیاز به ۲۵۰ سی سی آب مقطر استریل افزوده شد. جوشاندن به مدت پنج دقیقه و خیساندن و دم کردن نمونه‌ها هر یک به مدت ۳۰ دقیقه انجام گرفت. در تهیه شیرابه تغلیظ شده از چرخ کرده ۲۵ گرم از ساقه، برگ و پیاز تازه استفاده شد. نمونه‌ها توسط کاغذ واتمن شماره یک فیلتر شد و در انکوباتور در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد آب اضافی نمونه‌ها حذف و وزن خشک هر یک اندازه گیری شد (۶، ۲۲ و ۲۳).

۳- تهیه محلول فلوکونازول

جهت مقایسه اثر عصاره‌های مختلف و تأثیر ضد قارچی آن‌ها به همراه استانداردسازی روش‌های مختلف تست‌های تعیین حساسیت قارچ، اثر آن‌ها با فلوکونازول مقایسه شد. بنابراین از فلوکونازول محلولی در آب مقطر استریل تهیه شد که در هر سی سی خود واجد پنجاه میلی گرم فلوکونازول بود.

۴- آزمون‌های تعیین حساسیت

جهت انجام این مرحله ابتدا از مرکز کلکسیون میکروبی دانشگاه تهران آمپول‌های لیوفلیزه کاندیدا

البیکنس (ATCC 62061، ATCC 1677) و (ATCC 11670)، کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس تهیه شد. سپس با انتقال به آزمایشگاه قارچ‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی فلاورجان از هر کدام از آن‌ها به طور جداگانه و در شرایط کاملاً استریل سوسپانسیون استاندارد برابر 10^6 CFU/ml تهیه شد.

۱-۴- انتشار در ژل با استفاده از دیسک

فعالیت ضد قارچی به وسیله روش دیسک در محیط سابارو دکستروز آگار انجام شد (۲). در این روش از دیسک‌های استریل کاغذی (۶ میلی متری) که مقدار ۲۰ میلی گرم از انواع عصاره به آن‌ها وارد و خشک شده بود استفاده گردید. دیسک‌ها در فواصل معینی از یکدیگر، بر محیط کشت تلقیح شده با مخمر (10^6 CFU/ml) قرار داده شد و رشد مخمر در اطراف دیسک‌ها بررسی گردید. از دیسک حاوی فلوکونازول به عنوان شاهد مثبت و از دیسک حاوی آب مقطر استریل، به عنوان شاهد منفی استفاده شد. آزمایشات در شش تکرار انجام گرفت. پس از انکوباسیون نمونه‌ها در دمای ۲۵ - ۲۷ درجه سانتی گراد به مدت ۴۸ - ۷۲ ساعت، هاله ممانعت از رشد اندازه گیری و متوسط قطر ثبت شد. قطر بیش از ۱۰ میلی متر حساسیت قارچ نسبت به عصاره را نشان می‌دهد (۲۰ و ۲۱).

۲-۴- انتشار در ژل با استفاده از چاهک

برای این کار ابتدا در هر محیط کشت سابور دکستروز آگار در فواصل معین و مساوی، چاهک‌هایی به قطر ۶ میلی متر ایجاد گردید. سپس هر یک از عصاره‌ها به طور جداگانه به چاهک‌ها ریخته شد. پس

نتایج

روش دیسک

در این روش در اطراف دیسک‌های تلقیح شده با عصاره‌های آبی ساقه و برگ، آبی پیاز، دم کرده ساقه، برگ و پیاز و شیرابه تغلیظ شده هاله ممانعت از رشد کاندیدا آلیکنس به قطرهای متفاوت مشاهده و مشخص شد که انواع عصاره‌های آبی ساقه و برگ، آبی پیاز، دم کرده ساقه و برگ و پیاز و شیرابه تغلیظ شده به میزان متفاوت دارای فعالیت ضد کاندیدیایی بر علیه انواع کاندیدا آلیکنس می‌باشند (جدول ۱). در محل هاله ممانعت از رشد فلوکونازول پس از ۴۸ ساعت، تعدادی کلنی کاندیدا رشد کرد که نشان‌دهنده ایجاد مقاومت در این گونه‌ها بود. انواع کاندیدا آلیکنس، کاندیدا تروپیکالیس و کاندیدا گلابراتا به کلیه عصاره‌های مورد بررسی در این تحقیق مقاوم بوده و رشد کامل را نشان دادند (جدول ۲).

روش چاهک

در این روش در اطراف چاهک‌های تلقیح شده با عصاره‌های آبی ساقه و برگ، آبی پیاز، دم کرده ساقه و برگ، دم کرده پیاز و شیرابه تغلیظ شده هاله ممانعت از رشد کاندیدا آلیکنس به قطرهای متفاوت مشاهده شد (جدول ۲). در محل هاله ممانعت از رشد فلوکونازول پس از ۴۸ ساعت، تعدادی کلنی کاندیدا آلیکنس رشد کرد که نشان‌دهنده ایجاد مقاومت در این گونه‌ها بود. انواع کاندیدا آلیکنس، کاندیدا تروپیکالیس و کاندیدا گلابراتا به کلیه عصاره‌های مورد آزمایش مقاوم بوده و رشد کامل را نشان دادند.

از ۶۰ دقیقه مخمر (10^6 CFU/ml) به صورت سفره‌ای کشت داده شد. انکوباسیون نمونه‌ها در دمای ۲۵ - ۲۷ درجه سانتی‌گراد به مدت ۴۸ - ۷۲ ساعت انجام گرفت. از فلوکونازول به عنوان شاهد مثبت و از آب مقطر استریل، به عنوان شاهد منفی استفاده شد. آزمایشات در شش تکرار انجام گرفت و هاله ممانعت از رشد اندازه‌گیری و متوسط قطر ثبت شد.

۳-۴- تعیین MIC و MFC عصاره بر قارچ‌ها

در این روش برای هر عصاره و هر میکروارگانیزم به طور جداگانه، یازده لوله استریل حاوی یک سی‌سی محیط کشت Trypticase Soy Broth تهیه شد. بعد از کدبندی لوله‌ها، یک سی‌سی از رقت ۱/۵ عصاره را به لوله اول وارد و در لوله‌های بعدی رقت‌های ۱/۲ تهیه گردید. لوله آخر فاقد عصاره و به عنوان شاهد منفی در نظر گرفته شد. در ادامه کار به لوله‌های آماده قارچ تحت آزمایش را وارد کرده پس از انکوباسیون با بررسی کدورت ایجاد شده MIC و MFC تعیین گردید. نگهداری نمونه‌ها در دمای ۲۷ درجه به مدت ۲۴ ساعت انجام شد (۲۰). در تمام تست‌های تعیین حساسیت تعداد مخمر تحت آزمایش با مقایسه کدورت سوسپانسیون میکروبی ایجاد شده با لوله نیم مک فارلند کنترل شد. سپس ۱ میکرو لیتر از هر لوله بر محیط سابارو دکستروز آگار تلقیح شد و به مدت ۷۲ ساعت در دمای ۲۵ - ۲۷ درجه سانتی‌گراد نگهداری شد. تمام تست‌ها برای فلوکونازول در شرایط یکسان و مشابه انجام گرفت تا نتایج حاصل با هم مقایسه شود (۲۱ و ۲۳).

جدول ۱: اثر ممانعتی عصاره‌های آلیوم جسدیانوم (۲۰ میلی گرم)، علیه کانیدیدا به روش دیسک (هاله ممانعت از رشد بر حسب میلی متر)

albicans			glabrata	tropicalis	کانیدیدا عصاره
ATCC 62061	ATCC 1677	ATCC 11670			
۴	۷	۴	۰	۰	آبی ساقه و برگ
۰	۰	۰	۰	۰	اتانلی ساقه و برگ
۰	۰	۰	۰	۰	متانلی ساقه و برگ
۸	۷	۴	۰	۰	آبی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	اتانلی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	متانلی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	جوشانده ساقه، برگ و پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	خیسانده ساقه، برگ و پیاز
۴	۴	۰	۰	۰	دم کرده ساقه، برگ و پیاز
۸	۱۱	۷	۰	۰	شیرابه تغلیظ شده
۱۳	۰	۱۳	۰	۱۲	*فلوکونازول

* در اطراف دیسک حاوی فلوکونازول پس از ۴۸ ساعت کلنی‌های مقاوم ایجاد شد.

جدول ۲: اثر ممانعتی عصاره‌های آلیوم جسدیانوم (۲۰ میلی گرم)، علیه کاندیدا به روش چاهک
(هاله ممانعت از رشد بر حسب میلی متر)

albicans			glabrata	tropicalis	کاندیدا عصاره
ATCC 62061	ATCC 1677	ATCC 11670			
۴	۷	۴	۰	۰	آبی ساقه و برگ
۰	۰	۰	۰	۰	اتانلی ساقه و برگ
۰	۰	۰	۰	۰	متانلی ساقه و برگ
۸	۷	۴	۰	۰	آبی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	اتانلی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	متانلی پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	جوشانده ساقه، برگ و پیاز
۰	۰	۰	۰	۰	خیسانده ساقه، برگ و پیاز
۴	۴	۰	۰	۰	دم کرده ساقه، برگ و پیاز
۸	۱۱	۷	۰	۰	شیرابه تغلیظ شده
۱۳	۰	۱۳	۰	۱۲	*فلوکونازول

* در اطراف دیسک حاوی فلوکونازول پس از ۴۸ ساعت کلنی‌های مقاوم ایجاد شد.

تعیین MIC و MFC

نتایج MIC و MFC مربوط به تأثیر انواع عصاره بر کاندیدا آلیکنس (ATCC 62061، ATCC 1677 و ATCC 11670) بدین صورت بود: عصاره آبی ساقه و برگ (MIC ۸۰۰، ۸۰۰ و ۹۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و MFC ۹۰۰، ۹۰۰ و ۱۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر)، عصاره آبی پیاز (MIC ۴۰۰، ۳۰۰ و ۸۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و MFC ۴۰۰، ۴۰۰ و ۱۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر)، دم کرده ساقه، برگ و پیاز (MIC ۸۰۰، ۸۰۰ و ۴۰۰ میکروگرم بر میلی و

MFC ۱۰۰۰، ۹۰۰ و ۴۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر)، شیرابه تغلیظ شده ساقه، برگ و پیاز (MIC ۳۰۰، ۲۰۰ و ۳۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و MFC ۴۰۰، ۳۰۰ و ۴۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر). عصاره‌های الکلی، خیسانده و جوشانده خواص ضد کاندیدایی را بر علیه هیچ یک از گونه‌ها نشان ندادند.

بحث

تأثیر عوامل مختلف شیمیایی بر روی رشد میکروارگانیسم‌ها به نوع ماده شیمیایی، غلظت ماده

جمع‌آوری شده از ایران را ۰/۵۰ گزارش نمود. وی بیشترین سیستئین سولفو کساید موجود در گیاه را متیئین و سپس ایزوآلیئین عنوان کرد. ولی پروپین و آلیئین در این گیاهان وجود نداشت. سیستئین سولفو کسایدها نظیر آلیسین، دی تیودی پیروول و دیگر ترکیبات آروماتیک، متابولیت‌های ثانویه گیاهان هستند که عامل مکانیسم‌های دفاعی این گیاهان بوده و بسیاری از آنها بر علیه میکروب‌ها و حشرات موثر می‌باشند (۱۴). نتایج این تحقیق نشان داد که عصاره اتانلی، متانلی، خیسانده و جوشانده آلیوم جسدیانوم هیچ‌گونه اثر ضد قارچی ندارند. به نظر ما حرارت و الکل از عواملی هستند که بر ترکیبات مؤثره گیاه اثر سوء دارند. احتمالاً مواد فعال گیاه در حین آماده‌سازی نمونه و عصاره‌گیری تبخیر شده یا از بین بروند. همچنین تفاوت در غلظت بکار رفته عصاره نیز در نتایج به دست آمده تأثیر دارد. عصاره‌گیری به روش خیساندن نیز مناسب نبوده و این روش قادر نبود مواد فعال گیاهی را آزاد نماید. فعالیت ضد کاندیدایی عصاره حاصل از دم کردن گیاه و شیرابه تغلیظ شده بر کاندیدا آلیکنس، نتایج چشم‌گیری را به همراه داشت. با این تحقیق برای اولین بار فعالیت ضد کاندیدایی آلیوم جسدیانوم ثابت شد. در این تحقیق، هیچ‌یک از عصاره‌ها فعالیت ضد کاندیدایی، علیه کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس را نشان ندادند. این امر ممکن است ناشی از ناکافی بودن غلظت عصاره‌های بکار رفته، ناپایداری سیستئین سولفو کساید و یا مقاومت گونه‌های فوق به آلیوم جسدیانوم باشد.

شیمیایی، نوع و تعداد میکروارگانیزم وابسته است. در این تحقیق علاوه بر بررسی اثر ضد میکروبی گیاه آلیوم جسدیانوم، نقش فاکتورهای فوق بررسی و مشخص شد که اگرچه آلیوم جسدیانوم فعالیت ضد کاندیدایی بر علیه گونه آلیکنس دارد، اما فاقد فعالیت ضد قارچی بر علیه کاندیدا گلابراتا و کاندیدا تروپیکالیس است. بعلاوه، این اثر حتی در کاندیدا آلیکنس‌های با ATCC مختلف متفاوت می‌باشد. لذا با این تحقیق برای اولین بار فعالیت ضد کاندیدایی آلیوم جسدیانوم را ثابت نمودیم. این و تسائو در سال ۱۹۹۰ خواص ضد میکروبی پیاز و دیگر گونه‌های آلیوم را نشان دادند (۲۵). ناگاناوا در سال ۱۹۹۶ ترکیبات حاوی سولفور موجود در سیر را عامل فعالیت ضد میکروبی قوی بر علیه کلبسیلا پنومونیه و اشرشیا کولی دانست (۱۹). کاسژن در سال ۲۰۰۲ کاهش فعالیت ضد قارچی را به دنبال ذخیره نمودن گیاه گزارش کرده است. وی دلیل این امر را کاهش پلی سولفیدها، تری سولفیدها و دی سولفیدها عنوان نمود (۱۵). کورتیس و همکاران در سال ۲۰۰۴ و Fry و همکاران در سال ۲۰۰۵ اثر سیر بر پاتوژنهای گیاهی را متذکر شدند (۵ و ۱۰). لمار و همکاران در سال ۲۰۰۵ نشان دادند که پس از نرم شدن سیر آلیل الکل در آن تجمع یافته و در نتیجه با ایجاد تنش در کاندیدا رشد آن متوقف می‌گردد (۱۷). عمده‌ترین ترکیبات شناسایی شده در اسانس‌های حاصله از بخش‌های هوایی گیاه آلیوم جسدیانوم تری-سولفید دی-متیل (۲۲/۳۴٪)، هگزادکانوئیک اسید (۱۹/۰۳٪)، فیتول (۱۲/۸۲٪) دی-سولفید متیل - ۱ - متیل تیواتیل (۹/۲۵٪)، پنتاکوزان (۸/۰۳٪) و کوروزرن (۷/۶۲٪) می‌باشد (۱). جدلسکا در سال ۲۰۰۷ به روش HPLC مقدار کل سیستئین سولفو کساید در آلیوم‌های

8. Eloff, J.N., 1998. Which extract should be used for the screening and isolation of antimicrobial compounds from plants. J. Ethnopharm, vol. 60, pp. 1-8.
9. Erturk, O.; Kati, H.; Yayli, N. and Demirbag, Z., 2006. Antimicrobial Properties of *silene multifida* (Adams) Rohrb. Plant Extract. Turk. J. Biol, vol. 3, pp. 17-21.
10. Fry, F.H. and Okarter, N., 2005. Use of substrate/alliinase combination to generate antifungal activity in Situ. J. Agric. Food chem. vol. 53, pp. 574-580.
11. Gilfillian, D.; Sullivan, J.; Haynes, K.; Parkinson, T.; Coleman, C. and Gow, R., 1998. *Candida dubliniensis*: Phylogeny and putative virulence factors. Microbiol, vol. 144, pp. 829-838.
12. Hasan, M.F.; Alam khan, Hossain, M.S. and Rahman, M., 2009. The determination of antibacterial and antifungal activities of *Polygonum hydropiper(L.)* root extract. Adv. Bio. Res, vol. 3(1-2), pp. 53-56.
13. Iscan, G.; Kirimer, N.; Kurkcuoglu, M.; Baser, K.H. and Demirci, F., 2002. Antimicrobial Screening of *M. piperita* essential oils. J. Agric. Food. Chem, vol. 50, pp. 3943-3960.
14. Jedelska, J., 2007. Pharmaceutical Value of Onions (*Allium L.*) and Related Species of Central Asia. Ph.D thesis. Philipps University, Marburg, Germany.
15. Keusgen, M., 2002a. Chapter 15. Health and *Allium* In: H.D. Rabinowitch and currah L (eds). *Allium* crop science recent advantages, CAB1 publishing. Wallinford uk, pp. 357-378.
16. Kilani, A.M.; Oyelade, O. and Adeleke, O.E., 2007. Antimicrobial activity of a decoction used by southwestern Nigeria Traditional healers on selected dermatophytes. Afr. J. Biotechnol, vol. 6 (22), pp. 2529-2531.

سپاسگزاری

با تشکر از مسئولین محترم دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد فلاورجان که امکان انجام این تحقیق را فراهم ساختند.

منابع

1. Amiri, H., 2007. Chemical composition and antibacterial activity of the essential oil of *Allium Jesdianum* Boiss & Buhse from Iran. J.of Med.plants, vol. 6, pp. 39-44.
2. Ayandele, A.A. and Adebisi, A.O., 2007. The phytochemical analysis and antimicrobial screening of extracts of *olax subscorpioidea*. Afr. J. Bio .technol, vol. 6(7), pp. 868-870.
3. Betty, A. and et al., 2007. Diagnostic microbiology. Laboratory methods and stratgies for antimicrobial susceptibility Testing. 12th edition. Mosby., pp. 187-214.
4. Crump, J.A. and Collignon, P.J., 2000. Intravascular catheter-associated infections. Eur. J. clin. Microbiol. Infect. Dis, vol. 19, pp. 1-8.
5. Curtis, H.; Noll, U.; Stormann, J. and Slusarenko, A.J., 2004. Broad- Spectrum Activity of the Volatile phytoanticipin Allicin in Extracts of Garlic (*Allium sativum L.*) Against plant pathogenic Bacteria, Fungi and Oomycetes. Physiol. and Molecular Plant Pathol, vol. 65, pp. 79-89.
6. Doughari, J.H.; El-mahmood, A.M. and Tyoyina, I., 2008. Antimicrobial activity of leaf extracts of *Senna obtusifolia(L.)*. Afr. J. pharm. pharmacol, vol. 2(1), pp. 07-13.
7. El Astal, Z.Y.; Aera, A. and Aam, A., 2005. Antimicrobial activity of some medicinal plant extracts in Palestine. Pak. J. Med. Sci, vol. 21(2), pp. 187. www. Pjms.com.pk.

17. Lemar, K.M.; Passa, O.; Anon, M.A.; Cortassa, S.; Muller, C.T. and Plummer, S., 2005. Allyl alcohol and garlic (*Allium sativum*) extract produce oxidative stress in *Candida albicans*. *Microbiol*, vol. 151, pp. 3257-3265.
18. Lincoln, D.E. and Merritt, J.M., 1980. Chemical composition and genetic basis for phone chemotype of *Mentha citra* hybrid. *Phytochem*, vol. 25, pp. 1857-1863.
19. Naganawa, R. and Iwata, N., 1996. Inhibition of Microbial growth by ajoene, sulfur - containing Compound derived from garlic. *Applied and Envir. Microbiol.*, pp. 4238-4242.
20. Nascimento, G.G.F.; Lacatelli, J.; Freitas, P.C. and Silva, G.L., 2000. Antibacterial activity of plant extracts and phytochemicals on antibiotic resistant bacteria. *Braz. J. Microbiol*, vol. 31(4), pp. 886-891.
21. National committee for clinical laboratory standards., 1990. Methods for the antifungal susceptibility testing. In: *Manual of clinical Microbiology*. Am. Sos. Microbiol. Washington, DC. 5th edition, pp.1105-1125.
22. Okore, V.C.; Ugwu, C.M.; Oleghe, P.O. and Akpa, P.A., 2007. Selective anti-Candidal action of crude aqueous pod extract of *Lecaniodiscus cupanioides*: a Preliminary study on *Candida albicans* obtained from an Aids Patient. *Scient. Research and Assay*, vol. 2, pp. 43-46.
23. Owolabi, J.; Omogbai, E.K.I. and Obasuyi, O., 2007. Antifungal and antibacterial activities of the ethanolic and aqueous extract of *Kigelia Africana* (Bignoniaceae) stem bark. *Afr. J. Biotechnol*, vol. 6(14), pp. 882-85.
24. Rios, J.L. and Recio, M.C., 2005. Medicinal plants and antimicrobial activity. *J. Ethnopharm*, vol. 100, pp. 80-84.
25. Yin, M. and Tsao, S., 1990. Inhibitory effect of seven *Allium* plants upon three *Aspergillus* species. *Int J. of Food Microbiol*, vol. 49, pp. 49-56.